

ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE DE BEVORDERING VAN DE INTEGRITEITSBEOORDELING DOOR HET OPENBAAR BESTUUR

Samenvatting

Vlaanderen wil vermijden dat de Vlaamse overheid en de lokale overheden ongewild georganiseerde en ondermijnende criminele activiteiten en personen zouden faciliteren.

Er wordt een decretale regeling uitgewerkt die een betere informatiedeling moet toelaten tussen de verschillende beleidsniveaus om zo op gegronde wijze bv vergunningen, concessies, subsidies en overheidsopdrachten te kunnen laten weigeren, schorsen, intrekken opheffen of voorwaarden aan verbinden door het bevoegde bestuur.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Dit ontwerp van decreet vertrekt vanuit de engagementen vastgelegd in het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 waarin het volgende wordt bepaald: *"We creëren een decretaal kader voor de weigering, schorsing of intrekking van (omgevings)vergunningen, subsidies, concessies en overheidsopdrachten, indien blijkt dat een burger of onderneming crimineel is, of er een ernstige risico bestaat op georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Dit gebeurt aan de hand van een integriteitsonderzoek. We willen een geëngageerde en betrouwbare partner zijn van lokale overheden, andere deelstaten, de federale overheid en internationale partners in de strijd tegen georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Hiervoor sluiten we de nodige samenwerkingsakkoorden. We zullen actief pleiten voor een kader inzake gegevensuitwisseling tussen overheden, zodat alle overheden hun handhavingsbevoegdheden ten volle kunnen benutten."*

In de beleidsnota 2019-2024 Justitie en Handhaving van minister Zuhal Demir wordt dit verder uitgewerkt: *"De laatste jaren groeide het besef dat de klassieke reactieve strafrechtelijke aanpak vaak te laat komt om georganiseerde criminaliteit effectief en efficiënt te bestrijden. Criminele ondernemers beschikken bovendien over de nodige financiële middelen om van dergelijke strafprocedures jaren aanslepende procedureslagen te maken. In de strijd tegen georganiseerde misdaad heeft de veiligheidsketen, naast de reactief strafrechtelijke aanpak, dus ook behoefte aan een bestuurlijke aanpak, waarmee kan worden voorkomen dat criminele organisaties in bepaalde gemeenten voet aan de grond krijgen om van daaruit hun criminele activiteiten verder te ontplooiën. Een effectief antwoord op dit crimineel fenomeen is dan niet enkel gericht op het opsporen en vervolgen van*

daders, maar ook op de verstoring van de gelegheidsstructuren en het afbreken van de economische machtsposities van deze criminele groeperingen.

Criminele ondernemers en organisaties manifesteren zich op lokaal niveau op meerdere wijzen. Ze investeren in vastgoed en horeca om criminele gelden wit te wassen en om een legale dekmantel te hebben. Ze werpen zich op in het verenigingsleven, waarmee ze een sociale erkentelijkheid nastreven en zich in de bovenbouw van de samenleving innestelen. Ze huren bedrijfspanden of woningen om hun criminele activiteiten te kunnen plegen of te faciliteren (bv. cannabisplantages, labo's synthetische drugs, opslagplaatsen voor gestolen goederen, enzovoort). Ze hebben behoefte aan plaatsen voor ontmoeting (bv. de clubhuizen van criminele motorbendes) of om hun illegale goederen te helen. Enzovoort.

Aangezien regionale en lokale overheden erkenningen, vergunningen en subsidies verlenen en activiteiten ondersteunen, bijvoorbeeld via de openbare aanbesteding van infrastructuurwerken, kunnen ze het risico lopen om, onbewust en ongewild, de activiteiten van criminele ondernemers hierdoor te faciliteren. In het bijzonder om deze redenen is het daarom belangrijk dat de lokale overheden de nodige regelgevende instrumenten ter beschikking gesteld krijgen om een bestuurlijke aanpak te organiseren, op maat van de eigen veiligheidsdiagnostiek en ter aanvulling van de gerechtelijke aanpak.

Dat dit broodnodig is, maken bepaalde lokale besturen ons sinds enkele jaren duidelijk. Zij startten reeds een aantal projecten rond bestuurlijke handhaving op, omdat zij in stijgende mate te maken krijgen met grenscriminaliteit, voornamelijk vanuit Nederland. Dit gaat dan over de productie van synthetische drugs, cannabisplantages en drugshandel in het algemeen, alsook over criminele motorbendes. De verschuiving van criminele fenomenen wordt onder andere toegeschreven aan de strenge Nederlandse bestuurlijke aanpak van criminele bendes. Het is daarom hoog tijd dat ook Vlaanderen zich wapent met een degelijke, bestuurlijke aanpak."

B. Inhoud

Bevoegdheid

Openbare orde is een residuaire bevoegdheid van de federale overheid (zie bv het advies van de Raad van State over het Bestuursdecreet). Dit betekent dat deze bevoegdheid niet uitdrukkelijk is toegewezen door de BWHI. Hierbij zijn vooral de definities in artikel 7 van de wet van 30 november 1998 van belang voor de omschrijving van openbare orde. Dit artikel stelt:

Art. 7. De Veiligheid van de Staat heeft als opdracht :

1° het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op elke activiteit die de inwendige veiligheid van de Staat en het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde, de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen, het wetenschappelijk of economisch potentieel, zoals gedefinieerd door [de Nationale Veiligheidsraad], of elk ander fundamenteel belang van het land, zoals gedefinieerd door de Koning op voorstel van [de Nationale Veiligheidsraad], bedreigt of zou kunnen bedreigen;

2° het uitvoeren van de veiligheidsonderzoeken die haar overeenkomstig de richtlijnen van [de Nationale Veiligheidsraad] worden toevertrouwd;

3° [...]

[3° /1 het inwinnen, analyseren en verwerken van inlichtingen die betrekking hebben op de activiteiten van buitenlandse inlichtingendiensten op Belgisch grondgebied;]

4° het uitvoeren van alle andere opdrachten die haar door of krachtens de wet worden toevertrouwd.

Art. 8. Voor de toepassing van artikel 7 wordt verstaan onder:

1° "activiteit die bedreigt of zou kunnen bedreigen": elke individuele of collectieve activiteit ontplooid in het land of vanuit het buitenland die verband kan houden met spionage, inmenging, terrorisme, extremisme, proliferatie, schadelijke sektarische organisaties, criminele organisaties, daarbij inbegrepen de verspreiding van propaganda, de aanmoediging of de rechtstreekse of onrechtstreekse steun, onder meer door het verstrekken van financiële, technische of logistieke middelen, het verstrekken van [informatie] over mogelijke doelwitten, de ontwikkeling van structuren en van actiecapaciteit en de verwezenlijking van de nagestreefde doeleinden.

Voor de toepassing van het vorige lid wordt verstaan onder:

a) spionage: het opzoeken of het verstrekken van [niet voor het publiek toegankelijke informatie] en het onderhouden van geheime verstandhoudingen die deze handelingen kunnen voorbereiden of vergemakkelijken;

b) terrorisme: het gebruik van geweld tegen personen of materiële belangen om ideologische of politieke redenen met het doel zijn doelstellingen door middel van terreur, intimidatie of [dreigingen] te bereiken [. Hieronder wordt ook het radicaliseringproces begrepen];

c) extremisme: racistische, xenofobe, anarchistische, nationalistische, autoritaire of totalitaire opvattingen of bedoelingen, ongeacht of ze van politieke, ideologische, confessionele of filosofische aard zijn, die theoretisch of in de praktijk strijdig zijn met de beginselen van de democratie of de mensenrechten, met de

goede werking van de democratische instellingen of andere grondslagen van de rechtsstaat [. Hieronder wordt ook het radicaliseringproces begrepen];

d) proliferatie: de handel of de transacties betreffende materialen, producten, goederen of know-how die kunnen bijdragen tot de productie of de ontwikkeling van non-conventionele of zeer geavanceerde wapensystemen. In dit verband worden onder meer bedoeld de ontwikkeling van nucleaire, chemische en biologische wapenprogramma's, de daaraan verbonden transmissiesystemen, alsook de personen, structuren of landen die daarbij betrokken zijn;

e) schadelijke sektarische organisatie: elke groep met filosofische of religieuze inslag of die voorwendt dat te zijn en die qua organisatie of in haar praktijk schadelijke onwettige activiteiten uitoefent, individuen of de maatschappij nadeel berokkent of de menselijke waardigheid schendt;

f) criminele organisatie: iedere gestructureerde vereniging van meer dan twee personen die duurt in de tijd, met als oogmerk het in onderling overleg plegen van misdaden en wanbedrijven, om direct of indirect vermogensvoordelen te verkrijgen, waarbij gebruik gemaakt wordt van intimidatie, [dreiging], geweld, listige kunstgrepen of corruptie, of waarbij commerciële of andere structuren worden aangewend om het plegen van misdrijven te verbergen of te vergemakkelijken. In dit kader worden bedoeld de vormen en structuren van de criminele organisaties die wezenlijk betrekking hebben op de activiteiten bedoeld in artikel 8, 1°, a) tot e) en g), of die destabiliserende gevolgen kunnen hebben op het politieke of sociaal-economische vlak;

g) inmenging: de poging om met ongeoorloofde, bedrieglijke of clandestiene middelen beslissingsprocessen te beïnvloeden;

2° "de inwendige veiligheid van de Staat en het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde":

a) de veiligheid van de instellingen van de Staat en het vrijwaren van de continuïteit van de regelmatige werking van de rechtsstaat, de democratische instellingen, de elementaire beginselen die eigen zijn aan iedere rechtsstaat, alsook de mensenrechten en de fundamentele vrijheden;

b) de veiligheid en de fysieke en morele vrijwaring van personen en de veiligheid en de vrijwaring van goederen;

3° "de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen": het vrijwaren van de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied, van de soevereiniteit en de onafhankelijkheid van de Staat, van de belangen van de landen waarmee België gemeenschappelijke doeleinden nastreeft, alsook van de internationale en andere betrekkingen die België met vreemde Staten en internationale of supranationale instellingen onderhoudt;

4° *"het wetenschappelijk of economisch potentieel": de vrijwaring van de essentiële elementen van het wetenschappelijk of economisch potentieel."*

De algemene bevoegdheid inzake openbare orde is dus federaal, ook de verregaande bevoegdheden van de burgemeester m.b.t. deze materie vinden hun grondslag in federale wetten (de strafwetten, de Nieuwe Gemeentewet, de Wet op het Politieambt, de Drugswet, de GAS-wet enz.).

Vlaanderen heeft inzake openbare orde eerder ondersteunende bevoegdheden. Zo kan het gewest de maatschappelijke veiligheid bevorderen op het vlak van onder meer leefmilieu, ruimtelijke ordening en stads- en streekvervoer, op het vlak van veiligheid sensu stricto heeft het slechts beperkte bevoegdheden, in de zin dat het schorsen, intrekken en weigeren van bv. vergunningen binnen de Vlaamse materiële bevoegdheid valt en geregeld kan worden zonder een beroep te doen op impliciete bevoegdheden. Een regeling hierover in het kader van de bestrijding van georganiseerde misdaad kan op een algemeen niveau zonder dat het nodig is ieder inhoudelijk decreet aan te passen.

Wat het beleid en de regelgeving betreft m.b.t. vergunningen, subsidies, concessies, ... die binnen de exclusieve Vlaamse bevoegdheden vallen, kan de federale overheid niet optreden en kan de federale overheid dus geen DIOB¹-regeling uitwerken, enkel Vlaanderen kan dat. Voor de zuiver gemeentelijke vergunningsstelsels, kan Vlaanderen niet bij decreet een algemene grondslag voor het weigeren, intrekken of schorsen van de gemeentelijke vergunningen enz.. uitwerken.

Het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap zijn dus o.a. materieel bevoegd inzake milieu, handelsvestigingsbeleid, cultuur, ruimtelijke ordening, ... en dus ook inzake de administratieve rechtshandelingen die op basis van deze bevoegdheden worden aangenomen, het gaat dan o.a. over vergunningen, concessies, subsidies, premies, erkenningen,... Het schorsen van een door een Vlaamse administratieve rechtshandeling verleend recht op basis van een integriteitsonderzoek is een materie die nauw is verbonden met aan het Vlaamse Gewest toegewezen bevoegdheden.

Ook aan de zijde van de deelstaten kan de voorgenomen regeling worden vastgeknoopt aan het ruime bevoegdheidsdomein justitie en handhaving. Binnen dat brede domein lijkt er vooreerst een natuurlijk verband met de handhaving van

¹ Dienst Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen.

de openbare orde en de bestuurlijke handhaving. Naast de algemene federale bevoegdheid inzake ordehandhaving, beschikken de deelstaten over bijzondere ordehandhavingsbevoegdheden, de zogenaamde bijzondere administratieve politie. Het feit dat artikel 135, § 2 van de nieuwe gemeentewet tot de federale bevoegdheidsmaterie blijft behoren, verhindert immers niet dat de gemeenschappen en de gewesten politimaatregelen nemen met betrekking tot hun eigen (materiële) bevoegdheden. Deze handhavingsbevoegdheid wordt veelal afgeleid uit de materiële bevoegdheid zelf, tenzij de bijzondere wetgever deze uitdrukkelijk heeft vastgesteld.

Specifiek m.b.t. het handelsvestigingsbeleid heeft het gewest zeer ruime bevoegdheden. De bijzondere wetgever heeft de economische bevoegdheid inzake vestigingsvoorwaarden in 2014 grotendeels aan de gewesten overgedragen. Deze bevoegdheid is ruimer dan de term op het eerste gezicht doet vermoeden. De parlementaire voorbereiding definieert de notie 'vestigingsvoorwaarden' met een verwijzing naar de voorbereidende werkzaamheden van de bijzondere wet van 8 augustus 1988, waar het bevoegdheidsdomein werd omschreven als bestaande uit twee onderdelen.

Een eerste onderdeel betreft de voorwaarden voor de toegang tot een beroep, waarbij met beroep wordt bedoeld op iedere economische activiteit, andere dan in loondienst, die gewoonlijk tegen een vergoeding wordt verricht. De rechtspraak van het Grondwettelijk Hof maakt duidelijk dat dit onderdeel "*onder meer de bevoegdheid [behelst] om regels te stellen inzake de toegang tot bepaalde beroepen, om algemene regels of bekwaamheidseisen te stellen in verband met de uitoefening van sommige beroepen, beroepstitels te beschermen enzovoort*". In tegenstelling tot wat een letterlijke lezing van de term doet uitschijnen, laat de bevoegdheid inzake vestigingsvoorwaarden de decreetgever dus ook toe om de voorwaarden voor de uitoefening van het beroep te regelen. Het is daarbij courant dat onder meer eisen wat betreft moraliteit worden gesteld, zoals het naleven van een bepaalde deontologie of het bezitten van een blanco strafregister.

Een tweede deelgebied betreft de regels inzake handelsvestigingen. De Afdeling Wetgeving van de Raad van State omschreef dit in haar advies met betrekking tot de Zesde Staatshervorming als regels over "*de fysieke vestiging van om het even welk kleinhandelsbedrijf of combinatie van kleinhandelsbedrijven zonder dat de aard van het bedrijf in rekening gebracht wordt*". De Vlaamse decreetgever voert vandaag op basis van deze bevoegdheid een "*integraal handelsvestigingsbeleid*", dat onder meer gericht is op het versterken van de leefbaarheid in het stedelijk

milieu en bewerkstelligen van een duurzame mobiliteit. Zo is bijvoorbeeld een vergunning vereist om een winkel met een grote verkoopoppervlakte uit te baten. Ook dit aspect van de bevoegdheid is ruimer dan het recht om te bepalen onder welke voorwaarden de inrichting mag worden geopend: de vergunning kan gekoppeld worden aan voorwaarden waarvan de schending aanleiding kunnen geven tot een stakingsbevel, opgelegd door een gewestelijk toezichthouder.

Binnen het bevoegdheidsdomein justitie beschikken de deelstaten echter ook over een bijzondere veiligheidsbevoegdheid, die toelaten om binnen het raam van de materiële bevoegdheden specifieke veiligheidsmaatregelen te nemen. Het invoeren van een veiligheidstoets doorheen het Vlaamse bestuursrecht op basis van een integriteitsonderzoek is een deelstatelijke bevoegdheid die voortvloeit uit de achterliggende materiële bevoegdheid van het gewest en de gemeenschap.

Bijkomend is de decreetgever ook bevoegd inzake het bestuursrecht. In essentie worden met de integriteitstoets inhoudelijke voorwaarden toegevoegd die horizontaal van toepassing zijn in het hele 'Vlaamse' bestuursrecht. Het algemene bestuursrecht kan *in globo* worden beschouwd als een residuaire bevoegdheid die toebehoort aan de federale overheid, maar deze bevoegdheid geldt enkel voor zover de regeling zich richt tot de eigen, federale instellingen.

De gemeenschappen en gewesten zijn dus bevoegd om regelgevend op te treden binnen het bestuursrecht voor zover zij zich richten tot de instellingen die een organieke band vertonen met de gemeenschappen en gewesten. Binnen het raam van deze bevoegdheid geniet de decreetgever het recht om bijzondere veiligheidsmaatregelen aan te nemen.

De Vlaamse overheid kan ook alle normen inzake veiligheid, met inbegrip van de nationale, toepassen in het kader van een eigen beleid op het vlak van erkenningen, subsidies, vergunningen, toelatingen enz..²

De Vlaamse overheid kan op die wijze via haar eigen bevoegdheden de doelstellingen van de federale overheid op het vlak van de openbare veiligheid en de openbare orde ondersteunen. Daarvoor hoeft geen beroep te worden gedaan op artikel 10 BWHI.

Door een beroep te doen op het federale DIOB-bureau (cfr. supra) voor de behandeling van de adviesaanvragen wordt onderstreept dat het om een en dezelfde doelstelling gaat. De doelstelling qua veiligheid wordt ondersteund door een uitbreiding van de mogelijkheid tot ingrijpen via de regionale vergunningsstelsels e.a. wanneer er criminele ondermijning dreigt.

² Arrest GWH 1988-067

Wat de informatie-uitwisseling betreft, kan Vlaanderen dit regelen voor alle informatie die op Vlaams niveau wordt verzameld. Vlaanderen kan opleggen welke Vlaamse diensten informatie moeten delen, wie toegang krijgt tot deze informatie (zowel binnen de Vlaamse overheid als daarbuiten), wie deze informatie mag verwerken en dergelijke meer. Hierbij moet vanzelfsprekend rekening worden gehouden met privacywetgeving en AVG.

Vlaanderen kan voor de Vlaamse overheid ook bij decreet bepalen welke onderdelen van de Vlaamse overheid informatie van andere overheden mogen verwerken. Vlaanderen kan hetzelfde bepalen t.a.v. de lokale besturen. Vlaanderen kan bij decreet echter niet bepalen dat zij toegang moet krijgen tot de informatie van andere overheden (politie, gerechtelijke, federale fiscale info,...), noch dat die andere overheden deze informatie moeten verstrekken, noch de modaliteiten waaronder die informatie wordt/moet worden verstrekt, want dat kunnen alleen die andere overheden toestaan (bij wet, decreet ...).

Het is dus duidelijk dat de hele problematiek van de bestuurlijke handhaving van georganiseerde criminaliteit en de informatiedeling die daarbij noodzakelijk is niet op één bestuursniveau kan worden opgelost, maar dat elk bestuursniveau binnen de eigen bevoegdheden een regeling zal moeten uitwerken. Zowel Vlaanderen (of de andere deelstaten) als de federale overheid kunnen hiervoor binnen de eigen bevoegdheden een DIOB oprichten, al is het ook mogelijk om één interfederale DIOB op te richten bij samenwerkingsakkoord. Vlaanderen wil in eerste instantie via een samenwerkingsakkoord aansluiten bij de federale DIOB, maar de Vlaamse regering krijgt bij dit decreet ook de bevoegdheid om zelf een eigen DIOB op te richten indien de andere overheden geen samenwerkingsakkoord hierover zouden willen uitwerken.

Een integriteitsbeoordeling louter op basis van Vlaamse informatie zal onvolledig zijn, maar ook een integriteitsbeoordeling op basis van louter federale informatie zal de nodige hiaten vertonen.

Het systeem staat of valt met een goede informatiedeling en hiervoor moeten dus de nodige samenwerkingsakkoorden en protocollen worden afgesloten.

Probleemstelling en scope

Om onder andere de vergunning-, subsidie-, concessieverlenende overheden (zowel Vlaams als lokaal) in staat te stellen een gedegen integriteitsonderzoek te voeren, is het noodzakelijk een decretale regeling uit te werken die volgende elementen bevat:

- Een definiëring van sanctioneerbare feiten die het onderwerp vormen van de regelgeving, hierbij wordt er verwezen naar de oplistings in artikel 35, §10, 5de lid van de federale wet van xxx betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, de instelling van een gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen. Deze oplistings worden aangevuld met een aantal bevoegdheden van Vlaanderen, nl. misdrijven op grond van Vlaamse decreten waarop een minimumgevangenisstraf staat van 5 jaar;
- Een omschrijving van het bestuurlijk optreden bij misdrijven;
- Een omschrijving en invulling van het integriteitsonderzoek en de integriteitsbeoordeling;
- De oprichting, opdrachten en werking van de Dienst Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen (DIOB), waarbij geopteerd wordt om dit via een samenwerkingsakkoord te regelen;
- Een rechtsgrond voor nationale en internationale samenwerking;
- Bepalingen m.b.t. de uitwisseling van gegevens die zich situeren bij de nutsbedrijven en distributienetbeheerders;
- Een geheimhoudingsregeling;
- Privacybescherming.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het decreet komt tegemoet aan de verzuchtingen van de openbare besturen, vooral, maar niet uitsluitend op het lokale niveau om korter op de bal te kunnen spelen als er georganiseerde criminele activiteiten vermoed worden bij bv. de aanvraag van een vergunning, concessie, subsidie,...

Dit decreet creëert een kader voor de uitwisseling van relevante informatie tussen de verschillende bestuursniveaus om zo op gegronde wijze bv. vergunningen, concessies, subsidies en overheidsopdrachten te kunnen laten weigeren, schorsen, intrekken of opheffen door het bevoegde bestuur. Ook kunnen er bijzonder voorwaarden worden opgelegd op om het misbruik van het recht te voorkomen. Er wordt de mogelijkheid gecreëerd voor openbare besturen om zelf een

integriteitsonderzoek te voeren of om de uitvoering van zo'n onderzoek aan te vragen. Voor dit laatste geval wordt er een Dienst Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen opgericht (er zal worden aangesloten op de federale DIOB, de werking en financiering worden geregeld in een samenwerkingsakkoord). Deze dienst zal de aanvragen tot integriteitsbeoordelingen die gesteld worden door de desbetreffende openbare overheden behandelen en een advies uitbrengen. Op basis van dit advies kan de verzoekende overheid dan beslissen om bv. een vergunning of subsidie te weigeren, te schorsen, in te trekken, op te heffen of bijzonder voorwaarden op te leggen.

De integriteitsbeoordeling -uitgevoerd door het openbaar bestuur, dan wel de DIOB- zal gebaseerd zijn op informatie van verschillende overheden, het gaat dan o.a. om informatie die in handen is van de geïntegreerde politie, het centraal strafregister, ECRIS (European Criminal Records Information System)³, de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de cel voor financiële informatieverwerking, de Algemene Administraties van de Fiscaliteit, de Bijzondere Belastinginspectie en de Douane en Accijnzen van de FOD Financiën, de sociale inspectiediensten, de economische inspectie, de Dienst Vreemdelingenzaken, het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen, het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten, de Vlaamse inspectiediensten, beboetingsinstanties, subsidievertrekkende overheden en lokale en provinciale inspectiediensten.

Impactanalyse

Maatschappelijke impact (doelgroepen – JoKER / Armoedetoets)

Het ontwerp van decreet heeft geen specifieke impact op jongeren of op mensen in armoede.

Impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel

Het ontwerp van decreet bepaalt dat de begunstigde van een bepaalde bestuurshandeling onderworpen kan worden aan een integriteitsonderzoek.

Als er ernstige vermoedens zijn dat er sanctioneerbare feiten gepleegd zullen worden, kan een bepaald recht ontzegd, ingetrokken of aan voorwaarden onderworpen worden. Het gaat niet om eender welke strafbare feiten, maar om

³ De uitwisseling via ECRIS is een federale aangelegenheid. Het opvragen van gegevens is maar mogelijk indien de wetgeving van de bevroegde lidstaat een dergelijke gegevensuitwisseling toelaat in het kader van bestuurlijke handhaving. Het is dus noodzakelijk dat alvast langs Belgische zijde deze mogelijkheid wordt gecreëerd.

deze gelinkt aan bv terreur, mensenhandel, witwassen, ernstige milieumisdrijven, ... Er wordt in deze o.a. verwezen naar de oplijsting in artikel 35, §10, 5de lid van de wet van xxx betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, de instelling van een gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen. Hiermee wordt ook nogmaals benadrukt dat het beleid dat Vlaanderen voert, wil bijdragen aan het algemene veiligheidsbeleid.

Aangezien er dus horizontaal het aspect veiligheid wordt ingevoerd in de Vlaamse regelgeving ter zake, blijven de daarin geldende waarborgen ongemoeid. Dit betekent bijvoorbeeld dat in het kader van een omgevingsvergunning de bestaande beroepsprocedures bij de bestendige deputatie en/of de Raad voor Vergunningsbetwistingen gewoon blijven bestaan, en dat het aspect veiligheid hierin wordt meegenomen. Er wordt wel een extra hoorrecht ingevoerd.

Deze decretale regeling laat ook niet toe dat er aan profiling of datamining wordt gedaan. Zie onder

Er worden ook waarborgen ingeschreven die de privacy moeten waarborgen en een ongeoorloofd gebruik van bekomen informatie verbieden (zie hoofdstuk 7).

Budgettaire impact

De kosten voor de oprichting en werking van de DIOB worden berekend bij de opmaak van het samenwerkingsakkoord.

Bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen en op Brussel

Het ontwerp van decreet laat toe dat lokale besturen een integriteitsadvies kunnen vragen aan de DIOB op basis waarvan zij een beslissing kunnen nemen om een bepaalde bestuurshandeling te weigeren, te schorsen, in te trekken of op te heffen. De lokale besturen moeten dit integriteitsonderzoek laten uitvoeren door de DIOB, ze kunnen niet zelf alle relevante databronnen raadplegen.

Implementatie

Uitvoering

Indien niet kan aangesloten worden bij de federale DIOB (via een detachering van Vlaamse ambtenaren), zal de DIOB zich situeren binnen het Agentschap Justitie en Handhaving en zal omkleed worden met de nodige garanties m.b.t. onafhankelijkheid en integriteit.

Inwerkingtreding

De datum van inwerkingtreding van de artikelen van dit ontwerp van decreet wordt bepaald door de Vlaamse regering.

C. Totstandkomingsprocedure

Het ontwerp van decreet werd op 23/01 2023 voor advies voorgelegd aan de Inspectie van Financiën.

Ook werd de tekst voorgelegd aan de Vlaamse Toezichtscommissie, de SERV, het College van procureurs-generaal, de VVSG en de gegevensbeschermingsautoriteit. Ook het Controleorgaan op de politionele informatie bracht op 26/04 een advies uit.

Repliek op de adviezen

VTC

Randnummers 12 en 13 m.b.t. de zeer ingrijpende regeling en het criterium "ernstig sanctioneerbare feiten": Om tegemoet te komen aan deze opmerking zal het decreet een verwijzing opnemen naar art 35§10 van de federale wet XXX, waarin een lijst staat waarbinnen deze feiten zich moeten situeren. Deze lijst zal aangevuld worden met een aantal Vlaamse bevoegdheden. Zie onder bij de artikelsgewijze bespreking.

Randnummer 14 m.b.t. het federale systeem van afgebakende sectoren : Het is een bewuste keuze om het toepassingsgebied op dit vlak zo ruim mogelijk te houden omdat een overheid nooit via het toekennen van rechten, premies e.d.m. zijn medewerking mag verlenen aan criminele activiteiten, ongeacht op welk domein die activiteiten plaats vinden. Het is inderdaad zo dat bepaalde sectoren op dit moment meer vatbaar zijn voor infiltratie van criminele organisaties en dat er in die gevallen een verhoogde waakzaamheid van de overheid kan worden verwacht, maar criminele organisaties veranderen even snel van modus operandi eens ze merken dat bepaalde sectoren harder worden aangepakt dan andere. Een lijst met fenomenen en sectoren zoals in het federale systeem, houdt dus het risico in dat er uitwijkgedrag ontstaat en dat de overheid de middelen zou worden ontnomen om op te treden, enkel en alleen omdat de criminele activiteit zich heeft verplaatst naar een andere sector die nog niet voorkomt in de lijst van afgebakende sectoren. Vanuit de lokale besturen was dit overigens ook een punt van kritiek op de federale regelgeving, waardoor Vlaanderen ervoor kiest om de nodige flexibiliteit te bewaren.

Randnummer 15 en 16 m.b.t. het vermoeden van onschuld: Deze regelgeving voert geen systeem in waarbij iedereen bij voorbaat schuldig wordt geacht en systematisch kan worden gecontroleerd. Volgens het decreet, kan de overheid maar optreden in individuele gevallen, wanneer er ernstige aanwijzingen zijn en op basis van een in concreto beoordeling, volgens de procedures en waarborgen die voorzien zijn (waaronder het recht om gehoord te worden).

Randnummer 17 en 18 m.b.t. datamining en profiling: Er wordt verkeerdelijk van uit gegaan dat er door het decreet aan datamining of profiling gedaan zou kunnen worden. Het gaat hier steeds over individuele gevallen waarbij voornamelijk de straf- en bestuursrechtelijke antecedenten worden nagegaan in het kader van een integriteitsbeoordeling. Er worden bijvoorbeeld geen gegevens opgevraagd m.b.t. gezondheid, werkprestaties, persoonlijke voorkeuren, interesses, Op basis van de gegevens die worden opgevraagd zal er een integriteitsbeoordeling worden gedaan (het bestuur doet dit zelf of o.b.v. een DIOB-advies), deze beoordeling zal dan meegenomen worden in de motivering over de bestuurshandeling in het kader waarvan een onderzoek werd gevoerd. De normale rechtsmiddelen, die nu al in verschillende decreten verankerd zijn, om de betrokken bestuurshandeling aan te vechten worden ongemoeid gelaten.

Randnummer 19 m.b.t. het dupliceren van informatie: De informatie wordt niet opgeslagen in eigen databanken. De gegevens zullen worden geconsulteerd via een aanvraag bij de betrokken diensten en op basis daarvan zal een advies en een beoordeling gebeuren. De gegevens blijven waar ze zijn, en worden niet opgenomen of gedupliceerd in een eigen databank van het openbaar bestuur.

Randnummer 20 m.b.t. het toevertrouwen van het verwerken van gevoelige data door kleine entiteiten: Elk bestuur is in principe het best geplaatst om de eigen vergunningen, concessies, ... te beoordelen. Er wordt aan alle lokale besturen de mogelijkheid gegeven om hun eigen integriteitsonderzoek te voeren, maar besturen kunnen ook een advies vragen aan DIOB op basis waarvan ze dan een beoordeling kunnen doen. Wat kleinere lokale overheden betreft zal dus meer beroep worden gedaan op het centraal integriteitsonderzoek, wat ervoor moet zorgen dat ook zij het aspect veiligheid en ondermijnende criminaliteit mee kunnen nemen in hun beoordeling.

Randnummer 21 m.b.t. het uitvoeren van een risicoanalyse: Dit wordt afgestemd met de federale overheid in het kader van de opmaak van het samenwerkingsakkoord. Er zal ook een DPIA worden uitgevoerd.

Randnummer 22 m.b.t. de vraag naar een grotere centralisatie: zie de repliek bij randnummer 20.

Randnummer 23 t.e.m. 26 waarin de VTC de MvT citeert i.v.m. de rechtvaardigingsgronden: dit behoeft geen commentaar.

Randnummer 27 t.e.m. 36 m.b.t. uiteenzetting over de waarborgen in het kader van de AVG: De suggestie om bestaande wet- en regelgeving te hernemen in dit decreet wordt niet weerhouden, omdat dat voor divergenties kan zorgen als een bepaalde regelgeving zou wijzigen.

Randnummer 37 t.e.m. 48 m.b.t. doelbinding, datamining en profiling: Gegevens zullen enkel kunnen verwerkt worden voor de doelstellingen vermeld in het decreet. Dit geldt zowel voor de gegevens die zich binnen de verschillende overheden bevinden alsook voor de gegevens die beschikbaar zijn op sociale media. Wat datamining en profiling betreft, kan er verwezen worden naar de repliek bij randnummers 17 en 18.

Randnummer 49 t.e.m. 58 m.b.t. de verantwoordelijkheid: Deze bekommernissen zullen meegenomen worden bij de opmaak van het samenwerkingsakkoord, aangezien er op dit vlak gestreefd wordt naar een uniforme regeling voor de federale en de Vlaamse overheid.

Randnummer 55 - de rol van de functionaris van de gegevensbescherming: deze zal vervuld worden door de DPO's die aangesteld zijn bij de verschillende entiteiten. Er zal een risicoanalyse gebeuren (randnummer 56) n.a.v. de opmaak het samenwerkingsakkoord. Ook in het kader van dit decreet zullen de risico's in kaart worden gebracht.

Randnummer 59 t.e.m. 90 m.b.t. de minimale gegevensverwerking: Wat de opmerking m.b.t. de 'sanctioneerbare feiten' betreft, zullen deze, zoals eerder aangehaald, gekoppeld worden aan de lijst in artikel 35, §10 van de federale wet (aangevuld met enkele Vlaamse bevoegdheden). Wat het ruime begrip 'bestuurshandelingen' of 'een recht dat op basis van Vlaamse regelgeving via een administratieve rechtshandeling wordt verleend' betreft, was het de bedoeling van de werkgroep om het toepassingsgebied zo ruim mogelijk te maken wat betreft de administratieve handelingen die er onder vallen. Het opstellen van een lijst met fenomenen en sectoren waartoe de regelgeving beperkt zou worden, zoals in het

federale systeem, is bijzonder omslachtig en zou de efficiëntie van het systeem niet ten goede komen omdat het zou zorgen voor uitwijkgedrag waardoor er niet kort op de bal gespeeld kan worden en er steeds achter de feiten aangehold moet worden. Het preventieve karakter zou daardoor verminderd worden. Waarom een recht toekennen als er aantoonbare hoge risico's zijn dat dit recht misbruikt zal worden voor criminele doeleinden? De overheid zou zich aan sterke kritiek blootstellen als het in dergelijke omstandigheden, wetende dat er aantoonbare hoge risico's zijn dat het recht misbruikt zal worden, toch het recht toekent enkel en alleen omdat het niet op een vooropgestelde lijst zou voorkomen.

De opmerking i.v.m. het doorgeven van gegevens klopt niet; de gegevens kunnen vooreerst maar opgevraagd worden in overeenstemming met de doelstellingen van het decreet en deze mogen ook niet apart worden opgeslagen. Enkel het advies dat opgesteld werd op basis van deze gegevens mag in welbepaalde gevallen worden doorgegeven.

De opmerking i.v.m. artikel 8, §2, p) is terecht en dit punt wordt geschrapt. Ook de opmerking i.v.m. de verwijzing in artikel 20, §2 is terecht, deze wordt aangepast. De opmerking m.b.t. de bewaartermijnen: deze zullen in het kader van de opmaak van het samenwerkingsakkoord afgestemd worden met de federale overheid.

Randnummer 91 en 92 i.v.m. de juistheid van gegevens en de actualisatie ervan: De gegevens moeten uiteraard correct en actueel zijn, maar dit wordt reeds in bestaande regelgeving geregeld en moet dus hier niet nog eens worden opgenomen.

Randnummer 93 t.e.m. 103 i.v.m. de rechten van de betrokkenen en transparantie: De informatieplicht aan de burger vloeit reeds voort uit de AVG en moet dus niet worden hernomen in dit decreet. De opmerking om de verificatieprocedure van het e-govdecreet over te nemen, zal worden bekeken in het licht van de opmaak van het samenwerkingsakkoord.

Randnummer 106 t.e.m. 115 i.v.m. beveiligingsmaatregelen: Deze zullen veelal worden opgenomen (en herbekeken) in het samenwerkingsakkoord. Er wordt gestreefd naar de opmaak van 1 centraal register.

CPG

De voornaamste opmerking van het CPG gaat over het vermijden van het ontstaan van aparte DIOB-systemen (federale en deelstatelijke). Vanuit Vlaanderen werd steeds geprobeerd om een zo ruim mogelijk samenwerkingsakkoord af te sluiten met de federale overheid, met daarin een omvattende, sluitende en uniforme DIOB-regeling. Uiteindelijk werd er door de federale overheid gekozen om dit te beperken tot de oprichting van een interfederaal DIOB-bureau en de nodige informatiedeling. De wettelijke en decretale regelingen zullen dus blijven bestaan, met dien verstande dat de werking van en de adviesprocedure bij het DIOB-bureau via een samenwerkingsakkoord zullen worden geregeld, indien de federale regering daartoe bereid is.

De andere belangrijke opmerking van het CPG gaat over het ruime toepassingsgebied en de ruime omschrijving van 'sanctioneerbare feiten'. Hieraan zal verholpen worden door 'sanctioneerbare feiten' te kaderen binnen de lijst van artikel 35, §10 van de federale wet (aangevuld met enkele Vlaamse bevoegdheden).

VVSG

Nood aan afstemming tussen Vlaams en federaal regelgevend initiatief

Er is vanuit Vlaanderen geprobeerd met de federale overheid te komen tot een ruimer samenwerkingsakkoord waarin een integrale en uniforme DIOB-regeling zou worden uitgewerkt, en niet enkel informatiedeling en de oprichting van een DIOB-bureau. De federale overheid toonde zich echter enkel bereid tot een samenwerkingsakkoord over het uitwisselen van gegevens en een interfederale DIOB.

Vandaar de noodzaak van een eigen decretale regeling met een eenvoudiger en effectievere regeling m.b.t. integriteitsbeoordelingen. Het ontwerp zoekt aansluiting bij sommige aspecten van het wetsontwerp, maar het is geen kopie van het federale systeem. Door de verwijzing naar de misdrijven die worden opgesomd in artikel 35 § 10 van het wetsontwerp (weliswaar aangevuld met enkele misdrijven uit de Vlaamse regelgeving) ontstaat er een quasi uniformiteit wat de definitie van ernstige sanctioneerbare feiten betreft. Daarmee wordt ook onderstreept dat het DIOB-decreet het algemene veiligheidsbeleid mee ondersteunt. Ook wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van één DIOB-bureau, maar dit kan enkel gebeuren na de totstandkoming van een samenwerkingsakkoord. Het ontwerp van decreet beperkt de mogelijkheid om administratief te handhaven niet tot de burgemeester, maar biedt die bevoegdheid aan elke overheid die op basis van Vlaamse regelgeving rechten toekent. Deze regeling is niet strijdig, doch complementair aan de regeling van het wetsontwerp. Er wordt evenmin gewerkt

met afgebakende sectoren en fenomenen en lokale politiereglementen die telkens gewijzigd moeten worden als er uitwijkgedrag optreedt vanwege de (georganiseerde) criminelen. Dit systeem wordt trouwens sterk bekritiseerd door de VVSG.

Nood aan duidelijke afbakening

Aan deze opmerking i.v.m. het ruime toepassingsgebied en de vraag naar een limitatieve lijst, zal worden tegemoetgekomen door 'sanctioneerbare feiten' te verbinden aan de federale lijst in artikel 35, §10 van de federale DIOB-wet, weliswaar aangevuld met enkele ernstige misdrijven in Vlaamse regelgeving. Zie eerder.

Het toepassingsgebied *ratione materiae* wordt niet beperkt. De horizontale beoordelingsgrond m.b.t. veiligheid heeft betrekking op elk recht dat op basis van Vlaamse regelgeving rond vergunningen, subsidies, premies, concessies,... kan worden toegekend. De beoordelingsgrond werkt zoals het algemeen rechtsbeginsel "fraus omnia corrumpit". Als er een verhoogd risico op crimineel misbruik bestaat, moet men tijdig kunnen ingrijpen. De beoordelingsgrond zal wel gekoppeld worden aan een aantal misdrijfphenomenen, zoals die ook zijn opgenomen in het federale wetsontwerp. Men zal m.a.w. een recht maar kunnen ontzeggen wanneer er een verhoogd risico bestaat dat dit wordt misbruikt in het kader van een aantal, welomschreven misdrijfphenomenen. Hiermee worden duidelijke contouren aangegeven voor het opstarten van een onderzoek.

Nood aan duidelijke toepassingsmodaliteiten

Deze regelgeving voert geen systeem in waarbij iedereen systematisch kan worden gecontroleerd, dit zal steeds individueel en in concreto zijn, volgens de procedures en waarborgen die reeds voorzien zijn in de bestaande regelgeving (waaronder het recht om gehoord te worden).

Het (lokale) bestuur gaat dan zelf na of ze over voldoende informatie beschikt om zo'n onderzoek te voeren, indien niet kan er advies gevraagd worden aan DIOB, dit o.a. om toe te laten dat ook in 'kleinere' gemeenten integriteitsbeoordelingen kunnen gebeuren. Op basis van de gegevens die worden opgevraagd zal er een integriteitsbeoordeling worden gedaan (het bestuur doet dit zelf of o.b.v. een DIOB-advies), deze beoordeling zal dan meegenomen worden in de motivering over de bestuurshandeling in het kader waarvan een onderzoek werd gevoerd.

De gebruikte methodiek, met name het invoeren van een algemene beoordelingsgrond m.b.t. het risico op crimineel misbruik naast bestaande

beoordelingsgronden, maakt het mogelijk om de rechtsbescherming die door de inhoudelijke regelingen wordt geboden onverkort te behouden en uit te breiden met een extra rechtsbescherming via het verplicht horen wanneer het bestuur overweegt gebruik te maken van de mogelijkheid om op basis van een integriteitsbeoordeling een recht te weigeren, te schorsen, in te trekken, op te heffen of aan voorwaarden te onderwerpen. De betrokkene krijgt m.a.w. een decretale garantie om altijd verweer te kunnen voeren als de overheid deze beoordelingsgrond in zijn oordeel betreft, ongeacht de mogelijkheden die de bestaande inhoudelijke reglementering al biedt qua rechtsbescherming.

De opmerking i.v.m. het telkens apart bijhouden van een bestand is terecht. In het samenwerkingsakkoord zal er gestreefd worden naar het uitwerken van een regeling voor het bijhouden van 1 centraal bestand.

Het is correct dat de normale termijnen voor het doorlopen van een aanvraag voor een recht worden geschorst wanneer er wordt besloten tot een integriteitsbeoordeling, maar de overheid is niet verplicht een integriteitsbeoordeling door te voeren, zodat die slechts in een beperkt aantal gevallen zal voorkomen. Bovendien wordt geprobeerd om deze termijn zo kort mogelijk te houden, als moet het bestuur/de DIOB wel voldoende tijd krijgen om een gedegen onderzoek te voeren.

SERV

De SERV ondersteunt de algemene doelstelling van het voorontwerp, maar heeft volgende opmerkingen:

De voorgestelde regeling is erg verregaand. Het toepassingsgebied en de mogelijkheden om op te treden zijn volgens de SERV onvoldoende begrensd.

Het toepassingsgebied werd bewust zo ruim mogelijk gemaakt wat betreft de administratieve handelingen die er onder vallen. Zie eerder.

Deze regelgeving voert geen systeem in waarbij iedereen systematisch kan worden gecontroleerd, dit zal steeds individueel zijn, volgens de procedures en waarborgen die voorzien zijn (waaronder het recht om gehoord te worden). Enkel wanneer er risico's van crimineel misbruik vermoed worden zal een onderzoek worden opgestart.

O.b.v. deze regeling kan er niet aan datamining of profiling gedaan worden. Het gaat hier steeds over concrete, individuele gevallen waarbij n.a.v. een vermoeden van verhoogd risico op misbruik vnl. de straf- en bestuursrechtelijke antecedenten worden nagegaan in het kader van een integriteitsbeoordeling, er worden bv geen gegevens opgevraagd m.b.t. gezondheid, werkprestaties, persoonlijke voorkeuren, interesses, Op basis van de gegevens die worden opgevraagd zal er een integriteitsbeoordeling worden gedaan (het bestuur doet dit zelf of o.b.v. een DIOB-advies), deze beoordeling zal dan meegenomen worden in de motivering over de bestuurshandeling in het kader waarvan een onderzoek werd gevoerd. Dit betekent ook dat, naast de extra rechtsbescherming via het verplicht horen, de normale rechtsbescherming die door de inhoudelijke regelgeving wordt geboden ongemoeid wordt gelaten; bv. in de materie van de ruimtelijke ordening is er één systeem van rechtsbescherming, ook al zijn er verschillende beoordelingsgronden. Het ontwerp voegt er enkel een nieuwe beoordelingsgrond bij.

De SERV vraagt dan ook een grondige bijsturing van het voorontwerp. Daarbij moet ook het alternatief worden verkend van een ruimer opgezet samenwerkingsakkoord dan enkel voor gegevensuitwisseling en de oprichting van een interfederale DIOB.

Zie eerdere antwoorden.

Wanneer zou blijken dat er geen verruimd samenwerkingsakkoord mogelijk is, moet het huidige voorontwerp van decreet in elk geval grondig herwerkt én beter onderbouwd worden.

Wat de opmerking m.b.t. de verplichte impactanalyse betreft die samen met het wetgevingsadvies wordt gegeven, is het zo dat er wel degelijk wetgevingsadvies werd gevraagd, maar dat dit o.w.v. de hoogdringendheid niet kon worden geleverd binnen de gevraagde termijn en voor de 1ste principiële goedkeuring. De tekst voor 2de principiële goedkeuring zal waar nodig aan het advies worden aangepast, ook zal de MvT op dit vlak wel verder worden toegelicht.

Wat de vraag naar een expliciete opname in het decreet van een evaluatiebepaling betreft, wordt bij de slotbepalingen opgenomen dat het decreet 2 jaar na de inwerkingtreding zal worden geëvalueerd door de Vlaamse Regering.

De SERV ondersteunt de algemene doelstelling van het voorontwerp, maar is evenwel erg bezorgd over de manier waarop de voorgestelde regeling

concreet is uitgewerkt. De SERV vraagt om het toepassingsgebied en de mogelijkheden om op te treden beter te begrenzen en vraagt betere waarborgen om een ongeoorloofde toepassing te vermijden en de rechten van verdediging te beschermen.

'sanctioneerbare feiten'

Zie eerder.

nauwelijks beperkingen voor Vlaamse instanties om integriteitsonderzoeken te lanceren

Het toepassingsgebied ratione materiae wordt niet beperkt. De horizontale beoordelingsgrond m.b.t. veiligheid heeft betrekking op elk recht dat op basis van Vlaamse regelgeving rond vergunningen, subsidies, premies, concessies,... kan worden toegekend. De beoordelingsgrond werkt zoals het algemeen rechtsbeginsel "fraus omnia corrumpit". Als er een verhoogd risico op crimineel misbruik bestaat, moet men tijdig kunnen ingrijpen.

De beoordelingsgrond zal wel gekoppeld worden aan een aantal misdrijfphenomenen, zoals die ook zijn opgenomen in het federale wetsontwerp. Men zal een recht maar kunnen ontzeggen wanneer er een verhoogd risico bestaat dat dit wordt misbruikt in het kader van een aantal, welomschreven misdrijfphenomenen. Hiermee worden duidelijke contouren aangegeven voor het kunnen opstarten van een onderzoek.

Door de koppeling van het recht aan een welomschreven misbruik wordt ook voorkomen dat rechten worden ontzegd die geen verband houden met de verwezenlijking van bepaalde misdrijven. De (re)integratie in de samenleving komt niet in het gedrang: als er geen *actueel* verhoogd risico op een *actueel* crimineel misbruik kan worden aangetoond, kan het recht niet worden ontzegd.

Er wordt ook geen systematisch integriteitsonderzoek ingevoerd waaraan elke aanvraag tot een recht wordt onderworpen. Bij iedere, individuele aanvraag moet in concreto worden nagegaan of er voldoende aanwijzingen zijn dat er een verhoogd risico voorligt dat het recht zal worden misbruikt voor welomschreven criminele doeleinden.

De gegevens die worden opgevraagd in het kader van een individueel integriteitsonderzoek zullen enkel kunnen gebruikt en verwerkt worden voor de doelstellingen vermeld in het decreet, dit geldt zowel voor de gegevens die zich binnen de verschillende overheden bevinden alsook de gegevens die beschikbaar zijn op sociale media.

keuze om al het integriteitsonderzoek volledig zelf dan wel door de DIOB te laten uitvoeren

Dit was een expliciete vraag van de lokale besturen. Als een lokaal bestuur zelf over voldoende informatie beschikt om een gedegen integriteitsonderzoek te voeren, kan het dit doen. De lokale besturen kunnen ook toegang vragen tot bepaalde databanken om hun beoordeling te staven en te motiveren. In de mate dat een lokaal bestuur niet over voldoende eigen informatie beschikt of niet over bepaalde toegangen beschikt, kan er een advies gevraagd worden aan DIOB. Het is dus niet zo dat de minder bestuurskrachtige gemeenten aan hun lot worden overgelaten, zij kunnen rechtstreeks een advies vragen bij DIOB. De conclusies uit dit advies worden dan meegenomen in de desgevallende weigering van bv. een vergunning.

De overheden zijn, zoals steeds en dus ook in dit kader het geval is, verantwoordelijk en aansprakelijk voor hun optreden, wat hun zal weerhouden van een al te lichtzinnig gebruik van de integriteitsbeoordeling.

los van mekaar integriteitsonderzoeken opstarten

De suggestie om aan te sluiten op een centraal register heeft zeker een meerwaarde. Er zal worden geprobeerd dit mee op te nemen in het samenwerkingsakkoord.

rechtspersonen

Dat de regeling ook van toepassing is op rechtspersonen komt tot uiting in artikel 5, laatste alinea.

bevoegdheden om in te grijpen

Het advies verwijst naar de federale lijst met strafbare feiten die aanleiding kunnen geven tot een schorsing, weigering,... In het decreet zal ook verwezen worden naar deze lijst (aangevuld met een aantal Vlaamse bevoegdheden).

Er wordt in het decreet geen maximumtermijn opgenomen m.b.t. de schorsing, maar het betrokken bestuur moet aan de betrokkene wel meedelen welke de voorwaarden zijn om de schorsing ongedaan te maken; als aan deze voorwaarde voldaan is, wordt de schorsing opgeheven. Dit om te voorkomen dat na het verlopen van een bepaalde termijn gewoon de criminele/ondermijnende activiteiten zouden kunnen worden verdergezet.

subjectieve toepassing en beoordeling

Het advies verwijst naar het federale systeem met gemeentelijke verordeningen, waarbij alle ondernemingen in een bepaalde sector die in zo'n verordening wordt opgenomen aan een integriteitsonderzoek moeten worden onderworpen. Dit lijkt een overbodige, bureaucratische reflex waardoor het toepassingsgebied nodeloos wordt uitgebreid tot (rechts)personen waarvoor er geen enkele indicatie op misbruik voorhanden is. De decretale regeling gaat uit van een andere filosofie, nl. de mogelijkheid bieden aan de openbare besturen om de ondermijnende criminaliteit tegen te gaan waar deze zich ook voordoet. In dit systeem is het niet haalbaar, noch wenselijk om effectief m.b.t. alle bestuurshandelingen waarbij een recht wordt toegekend een integriteitsonderzoek te voeren. Het hoeft voor het overige geen betoog dat de decretale regeling (zoals alle regelingen) moet worden toegepast volgens de algemene beginselen van de evenredigheid en de proportionaliteit. Dit behoeft niet expliciet in de regelgeving te worden vermeld, maar wordt verduidelijkt in de MvT.

naleving van de voorwaarden

Net omdat er horizontaal een regeling wordt ingeschreven, blijven de bestaande procedurele en rechtsbeschermende waarborgen (waaronder het beroep) bestaan. De rechtsbescherming wordt uitgebreid door een hoorplicht in te voeren wanneer een integriteitsonderzoek wordt overwogen.

redelijke vermoedens of ernstige aanwijzingen

Er moet steeds in concreto, geval per geval worden nagegaan én gemotiveerd of er voldoende aanwijzingen zijn. En zoals al eerder aangehaald is het niet zo dat deze regelgeving een systeem invoert waarbij iedereen systematisch kan worden gecontroleerd, dit zal steeds individueel zijn, volgens de procedures en waarborgen die voorzien zijn (waaronder het recht om gehoord te worden). Er zal steeds in individuele gevallen gekeken worden of er voldoende aanwijzingen zijn om bv. een vergunning te weigeren in het kader van de veiligheidsproblematiek vermeld in de lijst die wordt toegevoegd in het decreet.

rechten van verdediging

De betrokkene heeft bovenop de bestaande rechtsbescherming die door de inhoudelijke regelgeving wordt geboden het recht om gehoord te worden alvorens er een beslissing genomen wordt. De procedurele en rechtsbeschermende waarborgen eigen aan de procedure (bv. vergunningen) worden ongemoeid gelaten. Het staat de betrokkene steeds vrij om elke bestuurshandeling aan te vechten. Als de betrokkene van oordeel is dat hij schade heeft geleden door een onterechte overheidsbeslissing, kan hij een zaak inleiden bij de burgerlijke rechtbank of desgevallend een administratief rechtcollege.

gespannen relatie met rehabilitatie

De decretale regeling wil zeker het rehabilitatieproces niet in de weg staan. Een loutere eerdere veroordeling volstaat niet om bv. een vergunning te weigeren. Er zal steeds in individuele gevallen moeten worden nagegaan of er concrete aanwijzingen zijn dat het toegekende recht voor criminele of ondermijnende doeleinden gebruikt zal worden.

De regeling dreigt allerhande proceduretermijnen ernstig te kunnen verlengen. Dat is onwenselijk.

Er wordt gepoogd om verlenging van de termijnen zo kort mogelijk te houden, maar de overheid moet wel voldoende tijd hebben om een gedegen integriteitsonderzoek te voeren. Daarom ook dat niet iedereen zomaar aan een integriteitsonderzoek wordt onderworpen, maar dat er ernstige aanwijzingen moeten zijn.

Voor de analyse van het voorontwerp op het vlak van privacy en verwerking van persoonsgegevens verwijst de SERV naar het advies van de VTC.

Zie antwoorden op het advies VTC.

De SERV ondersteunt de vraag van de Vlaamse Regering om te werken aan een samenwerkingsakkoord met de federale overheid. De SERV vraagt om een ruimer (wetgevend) samenwerkingsakkoord te overwegen.

Zie hoger.

In het licht van de hiervoor gemaakte opmerkingen en potentiële gevolgen is de impact-analyse in de memorie van toelichting niet ernstig.

De impactanalyse in de MvT zal op dit vlak verder worden aangevuld en verduidelijkt.

De SERV mist een goede probleemanalyse en motivering van de gekozen regeling.

Het probleem is dat de ondermijnende/georganiseerde criminaliteit gebruik maakt van het 'reguliere' circuit om hun activiteiten uit te voeren en criminele gelden wit te wassen. De regeling wil hier zoveel mogelijk een preventief optreden mogelijk maken, bv. door te voorkomen dat er een vergunning wordt toegekend waarbij er zeer ernstige aanwijzingen zijn dat het gebouw niet voor landbouwactiviteiten, maar voor druggerelateerde activiteiten zal worden gebruikt; of dat er een horecavergeving wordt toegekend wanneer er een groot risico bestaat dat deze aangewend zal worden voor zaken m.b.t. mensenhandel; of dat er een vergunning voor een carwash wordt verleend, terwijl duidelijk is dat deze voornamelijk dient voor het witwassen van crimineel geld.

De versterking van de bestaande toezichts-, inspectie en handhavingsdiensten is op zich onvoldoende om preventief in te kunnen grijpen bij verhoogd risico op criminele afwending van een recht. De bestaande regelgeving ontbeert doorgaans de mogelijkheid om een aanvraag op deze gronden te kunnen beoordelen: bv. de reglementering inzake milieu of ruimtelijke ordening of inzake handelsvestigingen voorziet niet in de mogelijkheid om op die gronden een vergunning te weigeren. Slechts in een sporadisch aantal gevallen is dat wel mogelijk, zoals in het wapenhandeldecreet.

Door het toevoegen van een extra beoordelingsgrond krijgen niet alleen de toezichts-, inspectie- en handhavingsdiensten meer mogelijkheden om op te treden, maar ook de overheidsdiensten die oordelen over het toekennen van een recht. De reglementering beoogt een versterkt preventief i.p.v. een reactief optreden.

Een impactanalyse ontbreekt.

Zie hoger.

De SERV vraagt dat de monitoring en evaluatie van het decreet worden geregeld.

Zie hoger.

Gegevensbeschermingsautoriteit

Naar aanleiding van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 16 februari 2023 (nr. 26/2023), werd op 2 maart 2023 een advies gevraagd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit. Op 27 april 2023 besliste de Gegevensbeschermingsautoriteit om louter te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023. Dit standaardadvies geeft geen aanleiding meer tot wijzigingen.

Controleorgaan op de politionele informatie

Algemene opmerkingen:

- **Verwijzing naar het reeds uitgebrachte advies m.b.t. het federale wetsontwerp**

In dit advies wordt er voornamelijk een bekommernis geuit over het ruime toepassingsgebied, de mogelijke veelheid van verzoeken om informatie aan de politie en de implicaties hierover op het vlak van privacy. De meeste zaken werden hierboven reeds beantwoord.

Wat de hoeveelheid informatievragen betreft, is het niet eenvoudig om daar een concreet cijfer op te plakken. Dat de feiten gelinkt moeten kunnen worden aan artikel 35, §10 van de federale wet, zorgt alvast voor een beperking van de zaken met betrekking tot de welke een informatievraag kan komen. Het hele systeem van integriteitsbeoordelingen staat of valt wel met een efficiënte informatiedeling. Deze informatiedeling zal dan ook het voorwerp uitmaken van een samenwerkingsakkoord, waarin ook de werking van de dienst/directie DIOB zal worden geregeld en de privacybescherming zal worden afgestemd met de regeling van de federale overheid.

- **Vermijden van 2 aparte DIOB-systemen**
Zie boven.

Artikelsgewijze opmerkingen

- **Hoofdstuk 1**
Een aantal opmerkingen werden reeds verwerkt n.a.v. het wetgevingsadvies. Het begrip 'lastgever' wordt verder gespecificeerd in artikel 5.

Het feit dat het decreet een integriteitsonderzoek mogelijk maakt voor alle openbare besturen (en dus niet enkel lokale besturen) die op grond van Vlaamse regelgeving een recht kunnen toekennen, zal inderdaad een impact hebben op het aantal informatievragen. Maar het is nu eenmaal de bedoeling van de Vlaamse overheid om de ondermijnende criminaliteit zo breed mogelijk aan te pakken, dus ook wanneer er bij een Vlaamse overheidsdienst bv. een vergunningsaanvraag wordt ingediend, moet deze het voorwerp kunnen uitmaken van een integriteitsonderzoek. De ernstig sanctioneerbare feiten worden wel gekoppeld aan de federale oplistings in artikel 35,§10 van de DIOB-wet, aangevuld met een aantal Vlaamse regelgevingen.

- **Hoofdstuk 2**

Het COC stelt een (verlengbare) ordetermin van 50 dagen voor i.p.v. de huidige vervaltermijn van 30 dagen. De begunstigde moet zo snel mogelijk uitsluitsel krijgen over bv zijn vergunningsaanvraag (deze wordt geschorst voor de duur van het integriteitsonderzoek door DIOB), maar ook de overheid moet een gedegen onderzoek kunnen voeren, deze termijn lijkt dus billijk.

- **Hoofdstuk 3**

De opmerking i.v.m. de lopende gerechtelijke onderzoeken wordt meegenomen, de tekst wordt aangepast.

De opmerking m.b.t. de motivering, dit wordt reeds opgelegd in het 2de lid van artikel 8 (en zal verder verduidelijkt worden in de memorie). Wat het materiële toepassingsgebied betreft, hier werd hoger reeds op ingegaan.

Het feit dat er mogelijk andere wettelijke beperkingen zijn (of er een noodzaak is om eerst een samenwerkingsakkoord te sluiten) waardoor bepaalde informatie (nog) niet kan worden gedeeld, is reeds voorzien in artikel 8.

Men merkt op dat het niet duidelijk zou zijn wie een integriteitsonderzoek kan voeren, nl. het openbaar bestuur dan wel de DIOB, en wie dus een informatievraag kan stellen. Het is zo dat een openbaar bestuur ook zelf een integriteitsonderzoek kan voeren, en dat indien het bestuur niet over voldoende informatie beschikt om een beslissing te nemen, er een beroep

op DIOB kan worden gedaan. Dit moet toelaten dat ook minder bestuurskrachtige besturen een integriteitsonderzoek kunnen laten voeren.

- **Hoofdstuk 7**

De opmerking om ook het CPI op te nemen in artikel 18, §2, wordt meegenomen.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit ontwerp van decreet regelt een bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en van het Vlaamse Gewest

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen en definities

Artikel 1

Het decreet behandelt een gemeenschaps- en gewestelijke aangelegenheid.

Artikel 2

Dit artikel bevat een aantal definities.

Sanctioneerbare feiten wordt gedefinieerd als feiten waarvoor een strafrechtelijke of bestuurlijke sanctie kan worden opgelegd en die kaderen binnen:

De oplijsting in artikel 35, §10, 5de lid van de federale DIOB-wet of binnen Vlaamse regelgeving waarop straffen van minstens 5 jaar gevangenis staan.

De lijst in artikel 35, §10, 5de lid:

1° terrorisme, zoals bedoeld in artikel 137 van het Strafwetboek of de financiering van terrorisme, zoals bedoeld in artikel 3 van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten;

2° witwassen van geld, zoals bedoeld in artikel 2 van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten;

3° heling, zoals bedoeld in artikel 505 van het Strafwetboek;

4° georganiseerde criminaliteit, met name het geheel van misdrijven gepleegd door een criminele organisatie, zoals bedoeld in artikel 324bis van het Strafwetboek;

5° illegale drughandel, zoals bedoeld in artikel 2quater, eerste lid, 4°, van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen worden gebruikt voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen;

6° illegale handel in wapens, goederen en koopwaren met inbegrip van antipersoonsmijnen en/of submunitie, zoals bedoeld in artikel 8 van de wet van 5 augustus 1991 betreffende de in-, uit- en doorvoer van en de bestrijding van illegale handel in wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en daaraan verbonden technologie;

7° mensensmokkel, zoals bedoeld in artikel 77bis van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

8° mensenhandel, zoals bedoeld in de artikelen 433quinquies tot en met 433octies van het Strafwetboek;

9° exploitatie van ontucht of prostitutie van een minderjarige, zoals bedoeld in de artikelen 417/33 en 417/34 van het Strafwetboek;

10° illegaal gebruik bij dieren van stoffen met hormonale werking of illegale handel in dergelijke stoffen, zoals bedoeld in de artikelen 3, 4, 5 en 10 van de wet van 15 juli 1985 betreffende het gebruik bij dieren van stoffen met hormonale, anti-hormonale, beta-adrenergische of produktie-stimulerende werking;

11° illegale handel in menselijke organen of weefsels, zoals bedoeld in boek II, titel VIII, hoofdstuk IIIter/1 van het Strafwetboek;

12° fiscale fraude, zoals bedoeld in de artikelen 449 en 450 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen, artikel 73 en 73bis van het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde en het witwassen van sommen afkomstig van deze fiscale fraude zoals bedoeld in artikel 505, eerste lid, 2°, 3° en 4°, van het Strafwetboek, na herhaling van de inbreuk, en ernstige fiscale fraude, zoals bedoeld in artikel 449, tweede lid, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen en artikel 73, tweede lid van het Wetboek van de Belasting over de Toegevoegde Waarde;

13° sociale fraude, zoals bedoeld in artikel 1, § 1, van het Sociaal Strafwetboek, na herhaling van de inbreuk, en ernstige sociale fraude, zoals bedoeld in de artikelen 230 tot en met 235 van het Sociaal Strafwetboek;

14° verduistering door personen die een openbare functie uitoefenen, zoals bedoeld in de artikelen 240, 241, 242, 243 en 245 van het Strafwetboek en corruptie, zoals bedoeld in de artikelen 246, 247, 248 en 249 van het Strafwetboek;

15° milieucriminaliteit, met name opzettelijk gepleegde inbreuken op de reglementering met als gevolg aanzienlijke en ernstige schade voor het biotoop en/of voor de fauna en/of flora en/of voor één of meerdere menselijke individuen of waarbij dit gevolg zich dreigt voor te doen;

16° namaking van muntstukken of bankbiljetten, namaking of vervalsing van zegels, stempels en merken en valsheid in geschriften, in informatica en in

telegrammen, zoals bedoeld in boek 2, titel III, hoofdstukken I, II, III en IV, van het Strafwetboek;

17° namaak van goederen zoals bedoeld in de artikelen XI.27, XI.60, XI.155 en XV.100 en XV.103 van het Wetboek van economisch recht;

18° diefstal, zoals bedoeld in boek 2, titel IX, hoofdstuk 1 en hoofdstuk 1bis van het Strafwetboek;

19° afpersing, zoals bedoeld in artikel 470 van het Strafwetboek;

20° informaticabedrog, zoals bedoeld in artikel 504quater van het Strafwetboek;

21° voedsel- en geneesmiddelencriminaliteit, met name opzettelijk gepleegde inbreuken op de reglementering met als gevolg dat de gezondheid van mensen en/of van dieren op ernstige manier bedreigd of aangetast wordt;

22° vermenging van levensmiddelen, zoals bedoeld in de artikelen 454 tot en met 457 van het Strafwetboek;

23° misdrijven die verband houden met insolventie, zoals bedoeld in de artikelen 489 tot en met 490quater van het Strafwetboek;

24° misbruik van vertrouwen, oplichting en bedriegerij, zoals bedoeld in de artikelen 491 tot en met 504 van het Strafwetboek;

25° inbreuken op het beroepsverbod voor gefailleerden, zoals bedoeld in koninklijk besluit nr. 22 betreffende het rechtelijk verbod aan bepaalde veroordeelden en gefailleerden om bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen en artikel XX.234 van het Wetboek van economisch recht;

26° misbruik van andermans kwetsbare toestand door de verkoop, verhuur of terbeschikkingstelling van goederen met de bedoeling een abnormaal profijt te realiseren, zoals bedoeld in artikel 433decies van het Strafwetboek;

27° aantasting van de seksuele integriteit, zoals bedoeld in artikel 417/7 van het Strafwetboek;

28° verkrachting, zoals bedoeld in de artikelen 417/11 tot en met 417/22 van het Strafwetboek;

29° benaderen van minderjarigen voor seksuele doeleinden, zoals bedoeld in artikel 417/24 van het Strafwetboek;

30° seksuele uitbuiting van minderjarigen met het oog op prostitutie, het vervaardigen of verspreiden van beelden van seksueel misbruik van minderjarigen, pooierschap en verzaamd misbruik van prostitutie, zoals bedoeld in de artikelen 417/25 tot en met 417/38, 417/44 en 417/45, 433quater/1 en 433quater/4 van het Strafwetboek;

31° misdaden met betrekking tot het nemen van gijzelaars, zoals bedoeld in artikel 347bis van het Strafwetboek;

32° bedreigingen met een aanslag op personen of op eigendommen en valse inlichtingen betreffende ernstige aanslagen, zoals bedoeld in de artikelen 327 tot en met 330 van het Strafwetboek;

33° bedreigingen met kernmateriaal, met biologische wapens of chemische wapens, zoals bedoeld in artikel 331bis van het Strafwetboek.

Wat de misdrijven op grond van Vlaamse regelgeving die bestraft worden met een minimumgevangenisstraf van 5 jaar, worden inbreuken uit volgende decreten opgenomen:

- Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, waarin in de artikelen 16.6.1. t.e.m. 16.6.3quinquies dergelijke strafbepalingen staan. Deze zijn op hun beurt van toepassing op:
 - o Wet van 1 juli 1954 op de riviervisserij
 - o Wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging
 - o Wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder
 - o Wet van 10 januari 1977 houdende regeling van de schadeloosstelling voor schade veroorzaakt door het winnen en het pompen van grondwater
 - o Decreet van 24 januari 1984 houdende maatregelen inzake het grondwaterbeheer
 - o Decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning
 - o Wet van 12 juli 1985 betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende stralingen, infrasonen en ultrasonen
 - o Bosdecreet van 13 juni 1990
 - o Jachtdecreet van 24 juli 1991
 - o Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu
 - o Decreet van 4 april 2003 betreffende de oppervlaktedelfstoffen
 - o Decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming
 - o Decreet van 8 mei 2009 betreffende de diepe ondergrond
 - o Decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materialenkringlopen en afvalstoffen
 - o Decreet van 8 februari 2013 houdende duurzaam gebruik van pesticiden in het Vlaamse Gewest
 - o Decreet van 28 maart 2014 betreffende de preventie, surveillance en bestrijding van ziekten bij in het wild levende dieren
- Decreet van 15 juli 1997 houdende de Vlaamse Wooncode (art 20 en 102bis)
- Decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed (art 13/1)
- Decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang (art 22, 24, 25bis en 26)
- Samenwerkingsakkoord van 2 maart 2007 tussen de federale Staat, het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de uitvoering van de overeenkomst tot verbod van de ontwikkeling, de productie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische wapens en inzake de vernietiging van deze wapens, gedaan te Parijs op 13 januari 1993 (de Overeenkomst) (art 21 t.e.m. 24)
- Decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid (art 31 t.e.m. 34)
- Decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie (art 236)
- VCRO (art 6.2.1)

- het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (art 230, 233, 238)
- Decreet van 20 januari 2012 houdende regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen (art 27)
- het Antidopingdecreet van 25 mei 2012 (art 46 en 47)
- Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 (art 47)
- Decreet van 28 juni 2013 betreffende het landbouw- en visserijbeleid (art 67)
- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 (art 11.2.2.)
- Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 (art 3.15.3.0.1 t.e.m. 3.15.3.0.11)
- Samenwerkingsakkoord van 5 juni 2015 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (art 35)
- Decreet Binnenlandse Adoptie van 3 juli 2015 (art 37)
- Samenwerkingsakkoord van 16 februari 2016 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (art 35)
- Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (art 189 en 191)
- Decreet tot wijziging van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren, wat betreft het voorzien van een strafverzwaring (art 2 t.e.m. 8)

De sanctioneerbare feiten worden dus gekoppeld aan zwaarwichtige feiten. Feiten die onder deze definitie vallen zijn, zoals eerder opgelijst, bv: terrorisme, witwassen en heling, georganiseerde misdaad, illegale handel in drugs- en dopingproducten, illegale wapenhandel, mensensmokkel en -handel, exploitatie van prostitutie, hormonenhandel, illegale handel in menselijke organen en weefsels, ernstige fiscale fraude, ernstige sociale fraude, verduistering en corruptie, ernstige milieucriminaliteit, valsmunterij, namaak van goederen, diefstal, afpersing, informaticabedrog, ernstige voedsel- en geneesmiddelencriminaliteit.

De sanctioneerbaarheid van de feiten is niet voldoende, er moeten bovendien ernstige aanwijzingen zijn dat betrokkene rechtstreeks of onrechtstreeks deelnemer is aan ernstige sanctioneerbare feiten die verband kunnen houden met een toegekend of toe te kennen recht. Indien er ernstige aanwijzingen zijn dat de feiten zullen gepleegd worden, kan er een integriteitsonderzoek gevoerd worden

door het betrokken openbaar bestuur of kan er een vraag tot integriteitsonderzoek worden gedaan.

Hoofdstuk 2. Bestuurlijk optreden bij sanctioneerbare feiten

Artikel 3

Bij de beoordeling of een bepaald recht, dat zijn grondslag vindt in wetgeving waarvoor de regionale wetgever bevoegd is, kan worden toegekend wordt met deze regeling het aspect veiligheid ingevoerd en (mogelijks) meegenomen in die beoordeling. Er wordt dus een horizontale, algemene beoordelingsgrond ingevoerd op basis van veiligheidsoverwegingen naast de bestaande beoordelingsgronden die in de inhoudelijke regelgeving zijn ingeschreven.

Hiermee dragen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap bij aan de realisering van het veiligheidsbeleid dat door de federale overheid wordt bepaald. De regeling is complementair aan hetgeen federaal wordt geregeld in de wet van... betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, de instelling van een gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen.

Het advies van de Raad van State bij dit wetsontwerp wees er op dat de federale overheid bevoegd is voor de algemene bestuurlijke politie, maar ook voor de bijzondere bestuurlijke politie voor zover deze betrekking heeft op aangelegenheden *die tot de materiële bevoegdheid van de federale overheid behoren*⁴.

De Raad van State oordeelde dat het in het wetsontwerp ontworpen stelsel verenigbaar is met de bevoegdheidsverdeling omdat het "uitsluitend betrekking heeft op vergunningsstelsels die door de gemeenteraad zijn ingesteld en dus niet op vergunningsstelsels die door de gemeenschappen en gewesten zijn ingesteld."⁵

De gemeenteraad kan een dergelijk gemeentelijk stelsel niet uitvaardigen in materies waarvoor de regionale wetgever bevoegd is of die al zijn geregeld in een wetgeving inzake bijzondere politie die een geheel van alomvattende, duidelijke en gedetailleerde regels vormt.⁶

Door te bepalen dat de in het voorliggende ontwerp van decreet beschreven vormen van bestuurlijke handhaving betrekking hebben op rechten die op basis van Vlaamse regelgeving worden verleend, wordt m.a.w. *ratione materiae* een complementaire regeling uitgewerkt.

De in dit ontwerp van decreet voorgestelde regeling doet ook geen afbreuk aan de mogelijkheid die het federale wetsontwerp biedt om publiek toegankelijke

⁴ Advies 72.195/2/AG/AV van 12 december 2022, randnummer 14.

⁵ Idem, randnummer 16

⁶ Idem, randnummer 15

inrichtingen te sluiten, zelfs als die aan een regionale vergunning is onderworpen. Daarnaast grijpt het decreet ook niet in op de federale regelgeving rond artikel 135§2 Nieuwe Gemeentewet, waar de burgemeester zijn daaraan gekoppelde bevoegdheden op het vlak van openbare orde en veiligheid dus blijft behouden.

Er wordt geen limitatieve olijsting gemaakt van welke bestuurshandelingen door het bevoegde openbaar bestuur geweigerd, geschorst, ingetrokken of opgeheven kunnen worden of aan welke van deze bestuurshandelingen voorwaarden kunnen worden gekoppeld op basis van een integriteitsonderzoek.

Maar er wordt hier gedacht aan bv. erkenningen, toelatingen, toestemmingen, subsidies, machtigingen, vergunningen, concessies, licenties, attesten, ontheffingen, vrijstellingen, beroepskaarten.

Ook de voorwaarden waaraan voldaan moet worden om een bestuurshandeling te kunnen weigeren, schorsen, intrekken, op te heffen of er bijzondere voorwaarden aan te verbinden worden ingeschreven, nl. wanneer er ernstige aanwijzingen zijn dat de begunstigde of zijn aangestelde dit recht misbruikt, zal misbruiken of laat misbruiken om rechtstreeks of onrechtstreeks deel te nemen aan ernstige sanctioneerbare feiten.

Een eerdere loutere strafrechtelijke of bestuurlijke sanctionering volstaat niet om een beslissing te nemen in de zin deze paragraaf, maar er moeten concrete aanwijzingen zijn dat het recht waarvan sprake misbruikt zal worden. Op die manier wordt het risico dat de sociale integratie bemoeilijkt zou kunnen worden uitgesloten. Enkel wanneer er aanwijzingen zijn dat het recht wordt misbruikt voor criminele doeleinden, m.a.w. als er indicaties zijn dat er van sociale integratie geen sprake is, kan dit leiden tot het ontzeggen van het recht.

Wanneer een recht wordt geschorst deelt het openbaar bestuur aan betrokkene mee welke de voorwaarden zijn om de schorsing ongedaan te maken.

Indien het hoger vermelde misbruik betrekking heeft op een inrichting, kan het bevoegde openbaar bestuur beslissen de inrichting te sluiten, dit evenwel onder de voorwaarden bepaald in artikel 5. Inrichtingen wordt hier ruimer gezien dan louter publiek toegankelijke inrichtingen, maar ook andere vergunde plaatsen die dienstig zijn bij het misbruiken van het recht bepaald in paragraaf 1.

Het openbaar bestuur kan de beslissing tot weigering, schorsing, intrekking, opheffing of het koppelen van voorwaarden vanzelfsprekend enkel nemen ten aanzien van de eigen bestuurshandelingen. Indien uit het integriteitsonderzoek blijkt dat er een optreden/beslissing van een ander openbaar bestuur nodig is, kan het openbaar bestuur dat het integriteitsonderzoek heeft gevoerd of aangevraagd aan het andere openbaar bestuur vragen om een dergelijke beslissing te nemen. In dit geval wordt de integriteitsbeoordeling, de elementen uit het

integriteitsonderzoek waarop de integriteitsbeoordeling is gesteund en, desgevallend, het advies van het DIOB waarop het is gesteund overgemaakt aan het bevoegde openbaar bestuur. Dat openbaar bestuur kan zich op deze informatie baseren om een beslissing m.b.t. een bestuurshandeling te motiveren. Het staat dit openbaar bestuur ook vrij zelf een nieuw onderzoek te voeren volgens de bepalingen van dit decreet.

Paragraaf 4 stelt dat een openbaar bestuur de beslissingen, vermeld in de §§ 1 en 2 enkel kan nemen nadat de aanvrager of de houder van het toe te kennen of toegekende recht, of zijn raadsman werd gehoord en ter gelegenheid hiervan zijn verweermiddelen schriftelijk of mondeling heeft kunnen doen gelden.

Het is de evidentie zelve dat het bestuur wel een beslissing kan nemen wanneer de betrokkene, na te zijn uitgenodigd via een beveiligde zending, zich niet heeft gemeld en geen geldige motieven naar voren heeft gebracht voor zijn afwezigheid en verhindering.

In paragraaf 5 wordt bepaald dat indien de feitelijke omstandigheden m.b.t. de natuurlijke of rechtspersonen wijzigen, het openbaar bestuur een nieuw integriteitsonderzoek kan voeren of aanvragen bij de DIOB.

Artikel 4

Het integriteitsonderzoek wordt gevoerd binnen een vervaltermijn van 30 werkdagen. Deze termijn gaat in op de datum die de regelgeving voorziet voor de kennisgeving van de ontvangst van de aanvraag voor het toe te kennen recht (vergunning, subsidie, concessie,...) aan de betrokkene. Deze termijn kan door het openbaar bestuur dat het aangevraagde recht moet toekennen eenmalig verlengd worden met 30 werkdagen.

Indien een openbaar bestuur beslist om een integriteitsonderzoek te laten voeren door de DIOB, moet ze deze beslissing nemen binnen de 15 dagen na de hogervermelde kennisgeving. De vervaltermijn van 30 dagen wordt dan opgeschort tot de dag waarop het openbaar bestuur het DIOB-advies ontvangt. Vanaf de dag van ontvangst van dit advies, loopt de oorspronkelijke vervaltermijn van 30 dagen verder.

De behandelingstermijn die in de betrokken regelgeving voorzien wordt voor een beslissing i.v.m. het toe te kennen recht, wordt voor de termijnen voorzien in paragraaf 1 van artikel 14, en dit onverminderd de schorsingsgronden die voorzien in bv. de betrokken vergunningsregelgeving.

Het is dus aan het openbare bestuur om te kijken of het zelf over voldoende informatie beschikt om een gedegen integriteitsbeoordeling te doen, indien niet, kan er een beroep worden gedaan op de DIOB.

Hoofdstuk 3. Integriteitsonderzoek en integriteitsbeoordeling

Afdeling 1. Algemene bepalingen

Artikel 5

Een bevoegd openbaar bestuur kan in de zin van dit decreet maar een beslissing tot weigering, schorsing, intrekking, opheffing of het koppelen van voorwaarden nemen op basis van een gemotiveerde integriteitsbeoordeling waaruit blijkt dat er een aanwijsbaar ernstig risico, gebaseerd op feiten, omstandigheden of redelijke vermoedens, bestaat dat het recht, toegekend via de administratieve rechtshandeling, wordt misbruikt of zal worden misbruikt om toe te laten dat uit eerder gepleegde sanctioneerbare feiten bekomen voordelen, al dan niet financieel van aard, worden benut of om sanctioneerbare feiten te plegen.

Bij de integriteitsbeoordeling wordt rekening gehouden met de ernst van de feiten en de relatie van de houder of aanvrager van het recht tot de sanctioneerbare feiten, in het bijzonder de wijze waarop hij bij deze sanctioneerbare feiten is betrokken, of hij direct of indirect leiding geeft of heeft gegeven aan een rechtspersoon die deze sanctioneerbare feiten heeft begaan, of een derde die de acto of de iure een dominante positie tegenover hem inneemt sanctioneerbare feiten heeft gepleegd.

Het integriteitsonderzoek en de integriteitsbeoordeling mogen enkel betrekking hebben op de natuurlijke en rechtspersonen die de begunstigde zijn van het toe te kennen of toegekende recht vermeld in artikel 3, maar ook op zijn gekende en vermoedelijke lastgever. Dit laatste om te vermijden dat er via stromanconstructies bepaalde personen buiten schot zouden blijven.

Onder gekende of vermoedelijke lastgever wordt begrepen:

- 1° natuurlijke personen of rechtspersonen die direct of indirect vermogen verschaffen of hebben verschaft aan de betrokkene;
- 2° elke andere natuurlijke persoon of rechtspersoon die in rechte betrokken is bij de vestiging of uitbating.

Artikel 6

Dit artikel legt de voorwaarden vast waaraan een integriteitsonderzoek en een integriteitsbeoordeling moet voldoen, nl.:

- ze mogen niet discriminatoir zijn;
- ze moeten duidelijk, ondubbelzinnig en objectief zijn;
- ze gebeuren op een transparante wijze.

Afdeling 2. Bepalingen met betrekking tot het integriteitsonderzoek

Artikel 7

Dit artikel legt de verantwoordelijkheden vast m.b.t. de uitvoering van het integriteitsonderzoek. Het onderzoek wordt gevoerd onder het gezag en de verantwoordelijkheid van het openbaar bestuur of desgevallend de DIOB, afhankelijk van wie het onderzoek voert.

Zij zijn ook verantwoordelijk voor de verwerking van de persoonsgegevens die tijdens het onderzoek bekomen worden.

Er wordt ook een waarborg ingeschreven ter vrijwaring van lopende gerechtelijke onderzoeken. Het openbaar bestuur dat een integriteitsonderzoek wil instellen, moet het openbaar ministerie hiervan op de hoogte brengen. Het openbaar ministerie beschikt over een vervaltermijn van 1 maand om zijn bezwaar tegen de instelling van een integriteitsonderzoek kenbaar te maken.

Artikel 8

Dit artikel bevat een oplistings van instanties die in het kader van een integriteitsonderzoek bevraagd kunnen worden door het openbaar bestuur.

De ontsluiting van de gegevens bij deze instanties kan bevoegdheidsmatig relatief eenvoudig gerealiseerd worden voor de diensten op het niveau van de Vlaamse overheid, zoals bv. inspectiediensten, beboetingsinstanties en diensten die bevoegd zijn inzake het verlenen van de zaken vermeld in artikel 3. Er zal een koppeling worden gemaakt met het Vlaams bestuurlijk sanctieregister, dat zijn rechtsgrond heeft in het Kaderdecreet Bestuurlijke Handhaving van 22 maart 2019 en dat momenteel uitgebouwd wordt, evenals met een toekomstig Vlaams bestuurlijk maatregelenregister. Deze Vlaamse diensten zijn verplicht om aan een informatieverzoek door een openbaar bestuur te voldoen, zij moeten de gevraagde informatie meedelen (rekening houdend met de voorwaarden in paragraaf 4).

Belangrijker dan de ontsluiting van informatie van de eigen Vlaamse diensten is in deze context evenwel de informatie die zich op federaal niveau bevindt. De toegang tot bepaalde federale informatie is noodzakelijk om een goed onderbouwde, volledige integriteitsbeoordeling te kunnen maken. Belangrijke strafrechtelijke, gerechtelijke en financiële informatie wordt bijgehouden op het federale niveau. Er wordt hier o.a. gedacht aan informatie die in handen is van de geïntegreerde politie, het centraal strafregister, ECRIS (European Criminal Records Information System), de inlichtingen- en veiligheidsdiensten, de cel voor financiële informatieverwerking, de Algemene Administraties van de Fiscaliteit, de Bijzondere Belastinginspectie en de Douane en Accijnzen van de FOD Financiën, de sociale inspectiediensten, de economische inspectie, de Dienst Vreemdelingenzaken, het

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten.

Om toegang tot deze informatie te krijgen moeten er de nodige samenwerkingsakkoorden en protocollen met de federale overheid afgesloten worden.

Bij de verzoeken om informatie zal ook steeds moeten gemotiveerd waarom een bepaalde persoon (of bepaalde personen) worden geïdentificeerd, alsook de context waarbinnen de aanvraag wordt gedaan en de finaliteit van de aanwending van de gegevens.

De gegevens die hierdoor werden verkregen van deze diensten kunnen slechts worden aangewend voor de finaliteit waarvoor de vraag werd gesteld, met name het opstellen van een integriteitsbeoordeling. De mededeling, aanwending en verwerking van deze gegevens gebeurt overeenkomstig de wetgeving die op de betrokken dienst van toepassing is.

Het openbaar bestuur kan bij het opstellen van het advies gebruikmaken van alle publiek toegankelijke informatiebronnen. Hierbij wordt bv. gedacht aan informatie die via sociale media publiek gedeeld wordt. Ook deze informatie mag maar worden aangewend voor de finaliteit waarvoor de vraag werd gesteld.

Afdeling 3. Specifieke bepalingen met betrekking tot de integriteitsbeoordeling

Artikel 9

Zoals hoger vermeld kan het openbaar bestuur de bekomen informatie enkel verwerken en gebruiken overeenkomstig een duidelijke finaliteit, met name het afleveren van een advies gebaseerd op een integriteitsonderzoek. Soms is het echter niet raadzaam dat sommige van de bekomen gegevens openlijk in het advies worden verwerkt. Bij de integriteitsbeoordeling worden geen gegevens vermeld die bv. schade kunnen toebrengen aan de verdediging van de onschendbaarheid van het nationaal grondgebied, de inwendige veiligheid van de Staat, de uitwendige veiligheid van de Staat en de internationale betrekkingen, het geheim van een lopend strafrechtelijk of bestuurlijk opsporingsonderzoek of het geheim van het gerechtelijk onderzoek,...

Hoofdstuk 4. Dienst Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen

Artikel 10

Er wordt gepoogd een samenwerkingsakkoord af te sluiten met de andere betrokken overheden om tot een interfederale DIOB te komen en om dus aan te

sluiten bij de DIOB opgericht bij wet van... betreffende de gemeentelijke bestuurlijke handhaving, de instelling van een gemeentelijk integriteitsonderzoek en houdende oprichting van een Directie Integriteitsbeoordeling voor Openbare Besturen.

Het samenwerkingsakkoord zal -naast de in artikel 8 vermelde informatiedeling-regels bevatten met betrekking tot:

- 1° de opdracht van DIOB;
- 2° de werking, met name de procedure voor de adviesaanvraag en de adviesverlening;
- 3° de toegang tot persoonsgegevens bij de relevante overheidsdiensten;
- 4° de nationale en internationale samenwerking;
- 5° de uitwisseling van gegevens met de nutsbedrijven en distributienetbeheerders;
- 6° de geheimhouding;
- 7° de bescherming van persoonsgegevens;
- 8° het centraal register, vermeld in artikel 14;
- 9° de personeelssamenstelling;
- 10° de financiering.

Hoofdstuk 5. Uitwisseling van gegevens met de nutsbedrijven en distributienetbeheerders

Artikel 11

De openbare besturen kunnen met de nutsbedrijven en distributienetbeheerders een protocol afsluiten om gegevens te kunnen inwinnen in het kader van zijn opdracht tot het uitvoeren van integriteitsbeoordelingen. Deze gegevens kunnen enkel ingewonnen worden voor zover dit noodzakelijk is voor het betreffende integriteitsonderzoek.

In de tweede paragraaf wordt bepaald wat er onder nutsbedrijven en distributienetbeheerders wordt begrepen.

Hoofdstuk 6. Geheimhouding

Artikel 12 en 13

Gezien het strategische belang van de inlichtingen die behandeld worden bij een integriteitsbeoordeling, is het belangrijk te voorzien in een versterkt beroepsgeheim voor de personen die meewerken aan de toepassing van dit decreet, teneinde een hoge graad van vertrouwelijkheid te garanderen. De leden en ex-leden van het orgaan van het openbaar bestuur dat bevoegd is om een beslissing zoals bedoeld in artikel 3 te nemen, mogen de informatie waarover zij

in de uitoefening van hun opdracht kennis krijgen, niet meedelen aan derden, andere bestuurlijke of gerechtelijke overheden: de informatie mag enkel gebruikt worden in het kader van de adviesaanvraag.

Om deze redenen van strategisch belang en gevoeligheid van behandelde informatie is het dus noodzakelijk om een afwijking te voorzien op artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering. Dat de regeling in artikel 29 SV zich leent tot een gedifferentieerde regeling blijkt uit het feit dat ook federale wetten hierop uitzonderingen voorzien. Deze decretale afwijking heeft tevens een marginale impact op de werking van het federale niveau, daar het hier enkel gaat om de mogelijkheid tot gedegen uitvoering van integriteitsonderzoeken in de zin van dit decreet. De werking van federale en gerechtelijke instanties wordt op generlei wijze bemoeilijkt of geïmpacteerd. Heel vaak zal de gebruikte informatie ook komen uit federale databanken.

Inbreuken op de eerste paragraaf worden bestraft met een gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en een geldboete van honderd euro tot duizend euro of met een van die straffen alleen. De bepalingen van boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op inbreuken op dit artikel.

Hoofdstuk 7. De bescherming van persoonsgegevens

Artikel 14

Dit artikel stelt de categorieën vast van persoonsgegevens die verwerkt kunnen worden.

Artikel 15

Om het beheer van de integriteitsonderzoeken zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, wordt er centraal één enkel register bijgehouden van natuurlijke en rechtspersonen die het voorwerp hebben uitgemaakt van een integriteitsonderzoek.

Dit centraal register zal verder vorm krijgen in een samenwerkingsakkoord.

In paragraaf 2 wordt opgelijst welke informatie dit bestand bevat, nl.:

- De naam, voornamen, het adres, de geboortedatum, de geboorteplaats, de woon- en verblijfplaats of de plaats van vestiging van de betrokkene;
- De naam, voornamen, het adres, de geboortedatum, de geboorteplaats, de woon- en verblijfplaats of de plaats van vestiging van degene door wie de betrokkene zich laat vertegenwoordigen;
- Het Rijksregisternummer van de hierboven bedoelde personen;
- Het nummer van een officieel identificatiedocument, uitgereikt door een overheid;
- Financiële, administratiefrechtelijke en gerechtelijke gegevens;
- De naam, maatschappelijke zetel en het ondernemingsnummer van de rechtspersonen die het voorwerp uitmaken van een integriteitsonderzoek;
- De gegevens waarop de beslissing als vermeld in artikel 3, is gesteund;
- De met redenen omklede beslissing van het openbaar bestuur met betrekking tot de beslissing als vermeld in artikel 3.

Deze paragraaf stelt een bewaringstermijn in voor de gegevens in dit bestand, nl. 3 jaar vanaf de datum van afronding van het integriteitsonderzoek. Na deze termijn worden de gegevens vernietigd of geanonimiseerd.

De gegevens waarop de beslissing vermeld in artikel 3 werd gesteund, worden onmiddellijk vernietigd nadat alle beroepsmiddelen zijn uitgeput en de beslissing definitief is.

Paragraaf 3 stelt dat de verwerking van gerechtelijke gegevens in het kader van een integriteitsonderzoek geen afbreuk mogen doen aan een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek.

Artikel 16

Elk openbaar bestuur moet een lijst bijhouden van de rechtspersonen of natuurlijke personen, autoriteiten of diensten waarvan de gegevens verwerkt in het kader van het onderzoek, afkomstig zijn, evenals van geraadpleegde gegevensbanken. Deze lijst moet ter beschikking gehouden worden van de bevoegde gegevensbeschermingsautoriteit (zijnde de federale gegevensbeschermingsautoriteit, dan wel de Vlaamse Toezichtscommissie).

Artikel 17 t.e.m. 21

Artikel 17 is in de eerste plaats bedoeld als een duidelijke rechtsgrondslag voor de verwerking van persoonsgegevens door het openbaar bestuur.

Wat de AVG betreft, zijn de uitgevoerde verwerkingen derhalve gebaseerd op artikel 6, onder e), van Verordening (EU) nr. 679/16 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met verwerking van persoonsgegevens en het vrije verkeer van dergelijke gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46 / EG.

Wanneer de verwerking tot doel heeft een taak van openbaar belang te vervullen, kunnen de lidstaten overeenkomstig artikel 6, lid 3, van de AVG van de verordening afwijken door andere maatregelen vast te stellen om de wettigheid en rechtmatigheid ervan te waarborgen.

In deze context gelden volgende algemene garanties voor zowel de verwerking van persoonsgegevens die niet alleen betrekking hebben op de gegevens als bedoeld in de artikelen 9 en 10 van Verordening (EU) nr. 679/2016, maar ook voor die met betrekking tot andere categorieën van persoonsgegevens, die in dit artikel worden genoemd.

Ten eerste zijn de waarborgen voor de verwerking van zogenaamde gevoelige gegevens die werden genoemd in het Koninklijk Besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de behandeling volledig overgenomen, namelijk het feit dat:

- de categorieën personen die toegang hebben tot persoonsgegevens worden door de verwerkingsverantwoordelijke of, in voorkomend geval, door de verwerker aangewezen, met een beschrijving van hun functie met betrekking tot de verwerking van de betrokken gegevens;
- de lijst van categorieën personen die zijn aangewezen om de in dit lid bedoelde gegevens te verwerken, wordt ter beschikking van de gegevensbeschermingsautoriteit gehouden
- de aangewezen personen zijn op grond van een wettelijke of statutaire verplichting of een gelijkwaardige contractuele bepaling verplicht om de vertrouwelijkheid van de gegevens waarnaar wordt verwezen te respecteren.

Dit artikel stelt het openbaar bestuur in staat gegevens te verwerken zoals bedoeld in het artikel 10 van de verordening.

Gegevens met betrekking tot misdrijven of veroordelingen kunnen door het openbaar bestuur worden verwerkt.

Deze gegevens komen hoofdzakelijk van informatie-aanleverende diensten en hebben betrekking op verschillende sanctioneerbare feiten in verband met ernstige en georganiseerde misdaad.

In dit verband worden de waarborgen voor de bescherming van persoonsgegevens die zijn opgelegd door artikel 10 van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens niet alleen ingewilligd, maar zijn ook extra garanties toegevoegd.

Bovendien kunnen het openbaar bestuur op basis van het ONLY ONCE-beginsel ook rechtstreeks een uittreksel uit het strafregister ontvangen op basis van artikel 594 van het Wetboek van Strafvordering. Deze gegevens zullen uiteraard alleen worden verwerkt in het kader van de finaliteit van het te voeren onderzoek en onder voorbehoud van het respecteren van alle garanties die in dit artikel worden vermeld.

Het is nuttig eraan te herinneren dat deze bepalingen gezamenlijk moeten worden gelezen om te voldoen aan de vereisten van artikel 6.3 van de AVG, artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet. De volgende essentiële, privacy-beschermende regels zijn opgenomen om de inmenging in de persoonlijke levenssfeer door de verwerking van persoonsgegevens door het openbaar bestuur, dan wel de DIOB, waaronder de gegevens als bedoeld in de artikelen 9 en 10 van Verordening (EU) nr. 679/2016 te omkaderen:

- De verwerkingsverantwoordelijken zijn duidelijk aangewezen;
- De bewaartermijn van gegevens verwerkt is duidelijk vastgesteld;
- De waarborgen voor de verwerking van gevoelige gegevens zijn vastgesteld;
- De ontvangers van het advies van de DIOB worden genoemd.

Om te vermijden dat betrokkenen via het recht op inzage, rectificatie, wissen van gegevens en beperking van verwerking toegang hebben tot hun gegevens en daarmee lopende procedures kunnen hinderen of gegevens kunnen gebruiken voor andere malafide doeleinden en daarmee een correcte en doeltreffende uitvoering van de opdrachten van algemeen van de gemeente bemoeilijken, worden in dit artikel bepalingen opgenomen die de rechten van de betrokkenen beperken, maar slechts voor die gevallen waarbij dit aantoonbaar strikt noodzakelijk is.

De betrokkene behoudt evenwel uiteraard het recht om zich te beroepen op de gewoonlijke administratieve geschil- en beroepsprocedures. Zijn bestuurlijk dossier blijft dus beschikbaar.

Artikel 21 betreft de beperking van de rechten van betrokkenen in het kader van gegevensverwerking door het openbaar bestuur.

Gedurende de periode waarin het advies wordt opgesteld, en tot op het ogenblik dat het advies aan de verzoekende overheid is verzonden, worden de rechten van betrokkenen als bedoeld in de artikelen 14, 15, 16, 18 en 21 van Verordening (EU) 2016 / 679 uitgesloten. Dit is immers de fase van analyse van verzamelde gegevens en een toegang tot gegevens in deze fase zou het niet mogelijk maken om de missie van openbaar belang uit te voeren die aan het openbaar bestuur is toegekend.

Wanneer deze fase is afgesloten, kan de betrokkene via de functionaris van de gegevensbescherming bij het openbaar bestuur zijn recht op toegang, rectificatie en uitwissing uitoefenen.

Dit artikel bevat de procedure en de termijnen wanneer een dergelijk verzoek wordt gedaan.

Hoofdstuk 8. Slotbepalingen

Artikel 22

Dit artikel bevat een evaluatiebepaling. Het decreet zal twee jaar na de inwerkingtreding door de Vlaamse Regering worden geëvalueerd.

Artikel 23

Dit artikel bevat de inwerkingtredingsbepaling. Dit decreet treedt in werking op (datum).

De Vlaamse Regering kan voor iedere bepaling van dit decreet een datum van inwerkingtreding bepalen die voorafgaat aan de datum, vermeld in het eerste lid.

Brussel, ... (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Bart SOMERS